

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	29

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:İstihdam Türlerine Göre Personelin Dağılımı	5
Tablo 2: 2021 Yılına Ait Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	5
Tablo 3: 2021 Yılına Ait Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu.....	6
Tablo 4:Tahsil Edilmeyen Pist Temdit Ücretleri	13

KISALTMALAR

SHGM : Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

DHMI : Devlet Hava Meydanları İşletmesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Vadesi Geçen Kurum Alacaklarının Tahsil Edilmemesi
2. Peşin Tahsil Edilen Hizmet Bedellerinin Alınan Sipariş Avansları Hesabında İzlenmemesi
3. Kurum Alacaklarının Takip ve Tahsilat Sürecinin Tahakkuk Esaslı Yürütülmemesi

B. Diğer Bulgular

1. İdari Para Cezası Tutarı Kayıtlarının Mali Tablolarda Tam ve Doğru Olarak Yer Almaması
2. Kurum Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Hizmet Binasının Kuruma Tahsisinin Yapılmaması
3. Genel Müdürlük Denetçilerinin Geçici Görevlendirmelerinde Konaklama ve Ulaşım Giderlerinin Denetlenen İşletmeler Tarafından Karşılanması
4. Ticari Balon İşletme Sahalarındaki Slot Tahsislerinin İhalesiz Yapılması
5. Havaalanı Mânia Planlarına Aykırılık Teşkil Eden Yapılara İlişkin Yaptırımların Uygulanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli statüde kurulmuş olan; idari ve mali özerkliğe sahip Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün görev, yetki ve sorumlulukları, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiştir.

Anılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Otuzbirinci Bölümünde (Madde 434-447) Genel Müdürlüğün teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili esaslar düzenlenmiştir.

Kararnamenin 437'nci maddesinde Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

a) Sivil havacılık faaliyetlerinin kamu yararına, ekonomik ve sosyal gelişmelere ve millî güvenlik amaçlarına uygun olarak düzenlenmesi ve gelişmesini sağlamak amacıyla politikalar uygulamak ve takip etmek.

b) Sivil havacılık faaliyetlerinin uluslararası sivil havacılık kural ve standartlarında düzenlenmesini, sürdürülebilirliğini ve gelişmesini sağlayacak esasları tespit etmek.

c) Uluslararası sivil havacılık alanındaki gelişmeleri takip etmek, ilgili uluslararası kuruluşlara üye olmak, katkı veya katılma paylarını ödemek, bu kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak, üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlarca kabul görmüş kural ve standartların güncel olarak uygulanması için gerekli düzenlemeleri yapmak ve uygulanmasını sağlamak.

ç) Sivil havacılık faaliyetlerine yönelik mevzuata aykırı eylemlerin önlenmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak.

d) Türk hava sahası ve uluslararası anlaşmalar gereğince hizmet sorumluluğu üstlenilen uluslararası hava sahalarının kullanımına ilişkin strateji ve politikalara esas teşkil edecek ilkelerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, hava trafik yönetim hizmetleri konusunda 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa uygun olarak sivil asker koordinasyonuna ilişkin esasları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.

e) İlgili kuruluşların görüşlerini almak suretiyle, Türk hava sahasını kullanan sivil hava araçlarının uyması gereken hava trafik yönetim hizmetleriyle ilgili düzenlemeler yapmak.

f) Hava arama ve kurtarma hizmetleri konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak.

g) Yurt içinde ve yurt dışında hava ulaştırma faaliyetlerinde bulunmak isteyen Türk ve yabancı gerçek veya tüzel kişilere verilecek izinlerin esaslarını ve şartlarını hazırlamak, gerekli görülmesi halinde ilgili Bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyonu sağlamak.

ğ) Sivil hava ulaştırması konusunda ülke politikalarına ilişkin öneriler sunmak, ikili ve çok taraflı anlaşmaların çalışmalarına katılmak ve bunları sonuçlandırmak.

h) Sivil havacılığın yasadışı müdahaleler ile diğer tehlikelerden, yangın, sel, deprem gibi doğal afetlerden korunması için gerekli strateji tekliflerini belirlemek, önlemleri almak, aldırarak ve uygulamaları takip etmek.

ı) Bakanlık tarafından verilen yetki kapsamında sivil havacılık kazalarının ve olaylarının soruşturmasını yapmak veya yaptırmak, sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek.

i) Türk hava aracı siciline kaydedilecek sivil hava araçlarının tescil ve sicil işlemlerini uluslararası standartlara uygun olarak yapmak, ilgili uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak, sicilleri bildirmek ve siciller üzerinde hukuki düzenlemelere uygun kayıtları tutmak.

j) Sivil hava araçlarıyla emniyetli uçuş operasyonları yapmak için gerekli olan önlemleri almak, denetimler yapmak ve belge düzenlemek, onaylamak, yenilemek, iptal etmek ve kayıtları tutmak.

k) Sivil havacılık alanında faaliyette bulunan ve kurallara aykırı hareket eden gerçek ve tüzel kişilere uygulanacak idari ve teknik yaptırımlara ilişkin esasları belirlemek ve bunlar hakkında ilgili mevzuat hükümleri uyarınca gerekli yasal işlemleri yapmak.

l) Uçuş emniyetinin veya uluslararası standartlar ve kuralların ihlal edildiğinin tespit edilmesi halinde, uçuş operasyonlarını ve faaliyetlerini yasaklamak, gerektiğinde işletme ruhsatlarını askıya almak veya iptal etmek ve cezai yaptırım da dahil gereken her türlü önlemi almak.

m) Bu Bölümde öngörülen görev ve yetkileri yerine getirmek üzere yönetmelik ve genelgeleri hazırlamak.

n) Sivil havacılıkla ilgili teknik altyapıya ilişkin düzenlemeler yapmak ve uygulanmasını sağlamak.

o) Genel Müdürlüğün hizmet alanı, görev ve yetkileriyle ilgili konularda Bakanlıkça belirlenen esaslar dâhilinde, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mahalli idarelerle gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

ö) Sivil havacılık sektörünün gelişimini sağlayacak tedbirleri almak ve gerekli düzenlemelerin yapılması hususunda ilgili kuruluşlara önerilerde bulunmak.

p) Kurumun faaliyet alanları ile ilgili fiyat tarifelerini belirlemek ve Bakan onayına sunmak.

r) 2920 sayılı Kanun hükümleri ve uluslararası uygulamalar çerçevesinde; hava alanları, hava araçları, yolcu, yük ve üçüncü şahıslara yönelik sigorta sorumluluk limitlerinin belirlenmesi çalışmalarına katılmak, sigorta şartlarının sağlanmasını kontrol ve takip etmek.

s) Bakanlık döner sermaye imkânları ve kabiliyetleri kapsamında sivil havacılık eğitimi veren kişi ve kurumları desteklemek, teşvik etmek, sivil havacılıkla ilgili yurt içi ve yurt dışı kurumlara müşavirlik hizmeti vermek; kurs, toplantı, konferans, seminer ve eğitim faaliyetleri düzenlemek.

ş) Havayolu ile yapılacak tehlikeli mal taşımacılığı faaliyetlerinin uluslararası sözleşmeler, standartlar ve mevzuata uygun olarak ekonomik, seri, elverişli, güvenli, kaliteli, çevreye kötü etkisi en az ve kamu yararını gözetecek tarzda serbest, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında yapılmasını ve bu faaliyetlerin diğer taşımacılık faaliyetleriyle uyumlu olarak hizmet vermesini sağlamak.

t) Tehlikeli yük taşımacılığı alanında faaliyette bulunanlar ile hava araçlarının ilgili personeli başta olmak üzere bu işlerde çalışanların mesleki yeterlik şartlarını belirlemek, bununla ilgili eğitim vermek veya verdirmek, sınav yapmak veya yaptırmak ve bunları yetkilendirmek ve denetlemek.

u) Tehlikeli yük taşımacılığı alanında kullanılan her türlü havayolu taşıtının cins, kapasite, sahiplik, yaş ve benzeri yönden asgari nitelikleri ile bunların dönemsel teknik muayenelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek, dönemsel teknik muayenesini yapacakların asgari niteliklerini belirlemek ve bunları yetkilendirmek ve denetlemek.

ü) Bakanlık tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi yürürlüğe girmeden önce Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri, 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile düzenlenmişken, 02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 5431 sayılı Kanun'un Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen maddelerinin birçoğu yürürlükten kaldırılmıştır. Ardından, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 31'inci Bölümü'nde (madde 436-437) Genel Müdürlüğün görevleri ve teşkilat yapısına ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Genel Müdürlüğün görevleri açısından Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi öncesi ve sonrasındaki durum karşılaştırıldığında önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Ayrıca 2920 sayılı Sivil Havacılık Kanununda da Genel Müdürlüğün farklı görev ve yetkileri belirtilmiştir.

Genel Müdürlüğün misyonu; Türk sivil havacılığının emniyetini ve güvenliğini belirlenen standartlar çerçevesinde sağlamaktır.

Vizyonu ise; Sivil havacılığın sürdürülebilir gelişimine hizmet etmek için etkin ve saygın bir konuma sahip olmaktır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Genel Müdürlük, 1954 yılında Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde "Sivil Havacılık Daire Başkanlığı" olarak kurulmuştur. 1987 yılında ise, Ulaştırma Bakanlığı ana hizmet birimi olarak "Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü" adıyla yeniden yapılandırılmıştır. 18.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı, özel bütçeli bir kamu idaresi halini almıştır.

Genel Müdürlük teşkilatı, merkez teşkilatı ile doğrudan merkeze bağlı İstanbul, Antalya ve Nevşehir temsilciliklerinden oluşmaktadır.

SHGM'nin hizmet birimleri şunlardır:

Uçuşa Elverişlilik Daire Başkanlığı

Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı

Hava Ulaşım Daire Başkanlığı

Hava Seyrüsefer Daire Başkanlığı

Hava Alanları Daire Başkanlığı

Havacılık Güvenliği Daire Başkanlığı

Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Hukuk Müşavirliği

İnsan Kaynakları Müdürlüğü

Destek Hizmetleri Müdürlüğü

Tablo 1:İstihdam Türlerine Göre Personelin Dağılımı

İstihdam Türü	Personel Sayısı
Memur	139
657/4-B Sözleşmeli	45
İdari Hizmet Sözleşmeli	82
İşçi	54
TOPLAM	320

Strateji Daire Başkanlığı tarafından sunulan istihdam türlerine göre personelin dağılımı tablosunda 2021 yıl sonu itibarıyla Genel Müdürlük bünyesinde; 139 memur, 82 idari hizmet sözleşmeli personel, 45 (4/B) sözleşmeli personel ve 54 kadrolu işçi statüsünde personel olmak üzere toplam 320 personelin görev yaptığı görülmektedir.

1.3. Mali Yapı

Özel bütçeli bir kamu idaresi olan Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine tabidir.

Genel Müdürlük tarafından sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre, Genel Müdürlüğün 2021 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıdaki gibidir.

Tablo 2: 2021 Yılına Ait Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Açıklama	Başlangıç Ödeneği (A)	Eklenen/ Düşülen (B)	Toplam Ödenek (C=A+B)	Harcama (D)	Gerçekleşme Yüzdesi (D/C)
Personel Giderleri	42.286.000,00	4.771.003	47.057.003,00	47.035.472,47	99,95%

SGK Devlet Primi Giderleri	5.779.000,00	564.091	6.343.091,00	6.289.183,47	99,15%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.876.000,00	8.055.000	14.931.000,00	13.688.220,61	91,68%
Cari Transferler	5.986.000,00	5.870.000	11.856.000,00	11.775.287,79	99,32%
Sermaye Giderleri	2.800.000,00	3.000.000	5.800.000,00	5.083.211,07	87,64%
TOPLAM	63.727.000,00	22.260.094	85.987.094,00	83.871.375,41	97,54%

Genel Müdürlük 2021 yılı bütçesine başlangıç ödeneği olarak 63.727.000,00 TL konulmuş ve ek ödeneklerle birlikte toplam ödenek 85.987.094,00 TL'ye ulaşmış olup, bu tutarın 83.871.375,41 TL'lik kısmı harcanmıştır.

Genel Müdürlük tarafından sunulan 2021 yılı Bütçe Gelir ve Gerçekleşme Tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 3: 2021 Yılına Ait Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu

Gelir Kalemleri	2021
Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	216.064,00
Avukatlık Vekâlet Ücretleri Gelirleri	0,00
Kurs, Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gelirleri	300,00
Sınav, Kayıt ve Bunlara İlişk. Diğer Faal. Gel	2.178.469,23
Sivil Havacılık Ruhsat Gelirleri	41.182.312,14
Sivil Havacılık Sertifika Gelirleri	1.334.352,03
Sivil Havacılık Tescil - Lisans Gelirleri	19.919.512,94
Özel Bütçeli İdarelere Ait Diğer Paylar	14.829.749,27
Kişilerden Alacaklar Faizleri	11.766,22
Kişilerden Alacaklar	86.312,27
Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	129.980,91
TOPLAM	79.888.819,01

Genel Müdürlüğün 2021 yılı bütçe gelirleri toplamı 79.888.819,01 TL olarak gerçekleşmiştir. SHGM'nin en büyük gelir kalemini 41.182.312,14 TL ile Sivil Havacılık Ruhsat Gelirleri oluşturmaktadır. Bunu sırasıyla 19.919.512,94 TL ile Sivil Havacılık Tescil ve Lisans Gelirleri ve 14.829.749,27 TL ile özel bütçeli idarelere ait diğer paylar izlemektedir.

Kamu idaresinin Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre, faaliyet giderleri 85.467.274,25 TL; faaliyet gelirleri ise, 80.091.705,36 TL olarak gerçekleşmiştir.

Genel Müdürlüğün 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre, -5.375.568,89 TL tutarında olumsuz faaliyet sonucu elde edilmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Genel Müdürlüğün mali işlemleri 5018 sayılı Kanunla belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirilmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri 5018 sayılı Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esastır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu idaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; *"Bu Yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir"* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Anılan Yönetmeliğin 310'uncu maddesinde, kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311'inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu, Nakit Akış Tablosu, Öz Kaynak Değişim Tablosu ile Beklenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu olduğu; 314-316'nci maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile anılan Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumun organizasyon yapısı ile görev, yetki ve sorumlulukları 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde belirlenmiştir. Tüm birimlerde yapılan işlerin iş tanımları yapılmış ve bu işlerin süreç akış şemaları çıkarılmıştır. Kurum bünyesinde bilişim sistemi ve yönetim bilgi sistemi kurulmuş olup birimlerce kullanılmaktadır.

Kurum tarafından 2010 yılında harcama birimleri ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülecek ön mali kontrol faaliyetlerine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçleri belirleyen Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi çıkarılmıştır. Bu Yönerge'de İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan iş ve işlemlerin tamamının ön mali kontrole tabi olacağı belirtilmiş olup Usul ve Esaslar'da sayılan işlerin dışındaki herhangi bir iş ön mali kontrole tabi tutulmamıştır.

Yönerge'de ön mali kontrol yetkisinin Strateji Geliştirme Daire Başkanına ait olduğu belirtilmiştir. Ancak, bu işlemler Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesindeki Muhasebe Biriminde görevli Mali Hizmetler Uzmanı tarafından yerine getirilmektedir.

İç denetim birimi 2014 yılının sonuna doğru kurulmuş olup denetim ve danışmanlık faaliyetlerine 2015 yılında başlamıştır. Kurumda iki (2) iç denetçi görev yapmaktadır. İç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirmesine yönelik çalışma henüz yapılmamıştır.

Birim amirlerinden oluşan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üst yönetici tarafından görevlendirilmiştir. İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı her yıl hazırlanmakta ve yıllık olarak izlenmekte olup, yeni plan için eylemler revize edilmektedir. Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı bünyesinde İç Kontrol ve Raporlama Müdürlüğünün oluşturulması ile birlikte izleme faaliyetinin 6 aylık periyotlarla yapılması öngörülmektedir. İç Kontrol Sistemi yılda bir kez değerlendirilmekte ve yıllık olarak değerlendirme raporları oluşturularak yayımlanmaktadır.

Yukarıda yer verilen tespitler uyarınca, Kurumun iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik faaliyetlerde önemli bir aşamaya geldiği görülmekle birlikte, iş süreçlerinde elektronik yazılımların etkin bir şekilde kullanılması ve kurum alacaklarının takip ve tahsilat sürecinin mali sistem üzerinden yürütülmesi hususlarında gerekli tedbirlerin alınarak iç kontrol sisteminin etkinliğinin artırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Vadesi Geçen Kurum Alacaklarının Tahsil Edilmemesi

Kurumun, vadesinde tahsil edilmeyen alacaklarına ilişkin yasal sürecin başlatılmadığı tespit edilmiştir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiştir.

Anılan kararnamenin “Gelirler” başlıklı 446’ncı maddesinin birinci fıkrasında; Genel Müdürlüğün gelirleri, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve yönetmelikler gereğince verilen ruhsatlar, sertifikalar, tescil belgeleri, lisanslar, her türlü izin ve diğer yetki belgeleri, anılan belgelerin yenilenmesi ile tescil işlemleri karşılığında elde edilecek gelirler olarak belirtilmiş; üçüncü fıkrasının da ise, gelirlerin tahsil zamanı ve yöntemleri, Genel Müdürlük tarafından hazırlanarak Bakanlıkça onaylanacak yönetmelikle belirlenir hükmüne yer verilmiştir.

22.07.2006 tarih ve 26236 Sayılı Resmi Gazete de “Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Gelirlerinin Tarh, Tahakkuk ve Tahsilatına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Anılan Yönetmeliğin “Gelirler” başlıklı 5’inci maddesinin (a) fıkrasında; yönetmelikler gereğince verilen ruhsatlar, sertifikalar, tescil belgeleri, lisanslar, her türlü izin ve diğer yetki belgeleri, bu belgelerin “yenilenmesi/temdit edilmesi” ile tescil işlemleri karşılığında tahsil edilecek ücretleri Kurumun gelirleri arasında sayılmış; 7’nci maddesinin ikinci fıkrasında ise temdit/yenileme işlemine tabi belgelerden alınacak temdit/yenileme ücretinin her yıl Genel Müdürlükçe belirlenecek miktar üzerinden tarh edileceğini belirtilmiştir.

Mezkûr yönetmeliğin “Tahakkuk” başlıklı 9’uncu maddesinde, tarh edilen ücretlerin Genel Müdürlük tarafından ilgililere bildirim yapılarak tahakkuk ettirileceği, tarh yapılarak bildirilen ücretlerin, bildirim tarihinden itibaren yedi gün sonunda tahakkuk ettirilmiş sayılacağı; “Tahsilat” başlıklı 10’uncu maddesinde, Genel Müdürlük tarafından belirlenen ücretlerin, ilgililere yapılacak bildirim çerçevesinde ilgili banka şubelerine açılan hesaba veya Genel Müdürlük muhasebe veznelerine doğrudan ödenmesinin zorunlu olduğu, Genel Müdürlüğün gelirlerinin peşin olarak tahsil edileceği; “İtiraz” başlıklı 11’inci maddesinde, Genel Müdürlük tarafından belirlenen tarh ve tahakkuk miktarına yapılacak itirazların ödemeyi durdurmayacağı; “Ücretlerin Ödenmemesi” başlıklı 15’inci maddesinde, işletmeciye, işleticiye

ve yetkilendirilene tahakkuk ettirilen ücret tahsilatının sağlanamaması halinde genel hükümler çerçevesinde takip ve tahsilatın yapılacağı hükümleri yer almaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir. Aynı Kanun'un "Mali hizmetler birimi" başlıklı 60'ıncı maddesinin (e) bendinde de; ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

Kurum tarafından sunulan hizmetler veya verilen izinler için fiyat tarifesi her yıl yukarıda belirtildiği üzere Bakan oluruyla yayınlanmaktadır. Söz konusu tarife gereğince alınacak ücretler, anılan Yönetmeliğe göre peşin olarak tahsil edilmesi gereken ücretlerdir.

Ancak bu tarifeye göre ödenecek temdit/yenileme ücretlerinden 2019 ve 2020 yıllarına ait aşağıda detayı verilmiş olan kısmının, Kurumun hesaplarına yatırılmamış olduğu tespit edilmiştir.

Strateji Daire Başkanlığı tarafından sunulan, tahsil edilmeyen pist temdit ücretleri tablosuna aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 4:Tahsil Edilmeyen Pist Temdit Ücretleri

	HAVAALANI	TEMDİT TARİHİ	EKSİK YATIRILAN ÜCRET
2019	Malatya Erhaç Havaalanı	31.03.2019	160.000 TL
	Adnan Menderes Havaalanı	31.03.2019	160.000 TL
	Bursa Yenişehir Havaalanı	31.03.2019	160.000 TL
	Milas Bodrum Havaalanı	31.03.2019	160.000 TL
	Antalya Havaalanı	31.03.2019	160.000 TL
2020	Atatürk Havaalanı	31.03.2020	250.000 TL
	Esenboğa Havaalanı	31.03.2020	250.000 TL
	Adnan Menderes Havaalanı	31.03.2020	250.000 TL
	Antalya Havaalanı	31.03.2020	250.000 TL
	Amasya Merzifon Havaalanı	31.03.2020	250.000 TL
	Konya Havaalanı	31.03.2020	250.000 TL
	Erzurum Havaalanı	31.03.2020	250.000 TL
	Sinop Havaalanı	31.03.2020	16.666 TL
TOPLAM			2.566.666,00 TL

Tablo da yer alan verilere göre Genel Müdürlüğün bu kapsamda 2.566.666,00 TL alacağı bulunmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, işletmeci kuruluş tarafından yatırılması gereken ancak defaatle yazışma yapıp istenmesine rağmen, tahsil edilemeyen alacıklara ilişkin yasal sürecin başlatılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 2: Peşin Tahsil Edilen Hizmet Bedellerinin Alınan Sipariş Avansları Hesabında İzlenmemesi

Kurum tarafından peşin tahsil edilen hizmet bedellerinin tahsil anında doğrudan gelir kaydedildiği, 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 51'nci maddesinde;

“Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir” şeklindeki düzenlemeyle, gelir ve giderlerin muhasebeleştirilmesinde tahakkuk esaslı bir sistem öngörülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmelik'in, *“340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı”* başlıklı 273'ncü maddesinde;

“Alınan sipariş avansları hesabı, mal ve hizmet satış faaliyeti olan kamu idarelerinin gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleriyle ilgili olarak peşin tahsil ettiği avans tutarlarının izlenmesi için kullanılır.

Bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olarak alınan sipariş avansları ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki alınan sipariş avansları hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında vadeleri bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedilir”

düzenlemesi yer almaktadır.

Ayrıca, mali tabloların sunulmasına ilişkin ilkeleri belirleyen 1. No'lu Devlet Muhasebesi Standardında malî tabloların amacı belirtilmiştir. Buna göre, düzenlenen malî tabloların amacı, idarenin malî durumu, performansı ve nakit akışları hakkındaki bilgileri sağlamaktır. Malî tablolar, kamu idarelerinin kaynaklarının dağılımı ve kullanımını, faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını, faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini, malî durumu

ve malî durumundaki değişiklikleri, faaliyetlerindeki performans, etkinlik ve başarısını, kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını, malî işlemlerinde saydam olup olmadıklarını gösterir.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 446'ncı maddesinde, Kurumun gelir kalemleri düzenlenmiştir. Bu çerçevede hazırlanan fiyat tarifesi; ilk başvuru, temdit ve ilave değişiklik ve eğitim sınav ücretlerinden oluşmaktadır. Temdit dışındaki hizmetlere ilişkin ücretler önceden tahsil edilmekte sonrasında hizmet sunulmaktadır.

Uygulamada; idarenin, ilk başvuruda ön ödeme yoluyla tahsil ettiği ücretlerin doğrudan gelir kaydedildiği, örneğin yıl içerisinde yapılacak sınavlar için önceden tahsil edilen 2.178.469,23 TL'nin 340-Alınan Sipariş Avansları Hesabına alınmadığı ve doğrudan gelir kaydedildiği görülmüştür. Yapılan bu uygulamanın yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kurum tahsilatlarının muhasebe sistemine tam ve doğru şekilde yansıtılması için ön ödeme yoluyla yapılan tahsilatların 340-Alınan Sipariş Avansları Hesabına kaydedilip mali tablolarda doğru bir şekilde raporlanmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Kurum Alacaklarının Takip ve Tahsilat Sürecinin Tahakkuk Esaslı Yürütülmemesi

Kurum alacaklarının takip ve tahsilat sürecinin tahakkuk esaslı yürütülmediği, alacakların tahsilat anında kayıt altına alındığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 51'inci maddesinde yer alan; *“Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir”* şeklindeki düzenlemeyle, gelir ve giderlerin muhasebeleştirilmesinde tahakkuk esaslı bir sistem öngörülmüştür.

Ayrıca, mali tabloların sunulmasına ilişkin ilkeleri belirleyen 1 No'lu Devlet Muhasebesi Standardında da malî tabloların amacı belirtilmiştir. Buna göre, Kurumca düzenlenen malî tabloların amacı, idarenin malî durumu, performansı ve nakit akışları hakkındaki bilgileri sağlamaktır. Malî tablolar kamu idarelerinin, kaynaklarının dağılımı ve kullanımını, faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını, faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini,

malî durumu ve malî durumundaki değişiklikleri, faaliyetlerindeki performans, etkinlik ve başarısını, kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını, malî işlemlerinde saydam olup olmadıklarını gösterir.

Buna göre Kurum alacaklarının mali yıl içerisinde doğduğu tarih itibariyle tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

Uygulamada; İdarenin, alacaklarını mali sistemin dışında kurmuş olduğu gelir takip sistemi üzerinden yürüttüğü, burada kayıt altına aldığı toplam 52.106.011,70 TL'nin tahakkuk bilgisini mali sisteme taşımadığı görülmüştür. Bu nedenle, mali sistemden toplam gelir tahakkuku bilgisi, gelir tahakkuklarından ne kadarının tahsil edildiği, iade ve terkin edilenlerin olup olmadığı, ödenmemesi nedeniyle ne kadarı için yasal sürecin başlatıldığı ve zamanında işlem yapılmaması nedeniyle zamanaşımına uğrayanların olup olmadığı hususlarında bilgi edinilememektedir.

Yapılan uygulamanın anılan Kanun, Yönetmelik ile Muhasebe Standartlarına ilişkin düzenlemelere uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

İdarenin alacaklarına ilişkin tüm işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Muhasebe Standartları hükümleri uyarınca tahakkuk esaslı yürüterek mali tablolarda raporlaması gerektiği düşünülmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdari Para Cezası Tutarı Kayıtlarının Mali Tablolarda Tam ve Doğru Olarak Yer Almaması

Genel Müdürlükçe verilen idari para cezası tutarlarının mali tablolarda tam ve doğru olarak yer almadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla tahakkuk esaslı muhasebe sistemi getirilmiştir. Tahakkuk esasına göre; işlemler ve olaylar, nakit akımlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın ortaya çıktıklarında kaydedilmelidir. Gelirler hesabı nakit olarak tahsil edilip edilmediklerine bakılmaksızın, mali yıl boyunca tahakkuk eden ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre gelir olarak kaydedilmesi gereken gelir işlemlerini göstermelidir.

Anılan Kanun'un "Kayıt Zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde, bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği ve bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi gerektiği ve her muhasebe kaydının belgeye dayanacağı belirtilmiştir.

Genel Müdürlük tarafından, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nda belirtilen hükümlere ve SHGM'nin sivil havacılığı düzenlemek maksadıyla alacağı önlemlere aykırılık oluşturan fiiller için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca idari para cezası verilmektedir.

Söz konusu idari para cezalarının muhasebeleştirilmesine ilişkin olarak, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 26.02.2013 tarihli ve 2261 sayılı yazısında; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idari para cezalarının ve süresi içerisinde ödenmemesi nedeniyle kesinleşerek tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairelerine gönderilenlerin "998.51-Verilen İdari Para Cezaları" ve "998.52- 6183 S.K.Uyarınca (Vergi Dairesine) Takibe Gönderilen İdari Para Cezaları" yardımcı hesaplarında izleneceği belirtilmiştir.

Aynı yazıda, bahsi geçen kamu idarelerince bir idari para cezası verildiğinde, 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.51-Verilen İdari Para Cezaları) borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydı yapılacağı; ödeme süresi içerisinde tahsil edilen tutarların 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.51-Verilen İdari Para Cezaları) alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Diğer taraftan, ödeme süresi içerisinde tahsil edilemeyen tutarlardan 6183 sayılı Kanun uyarınca takip ve tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairelerine bildirilenlerin, 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.52- 6183 S.K.Uyarınca (Vergi Dairesine) Takibe Gönderilen İdari Para Cezaları) borç, 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.51-Verilen İdari Para Cezaları) alacak kaydedileceği vurgulanmıştır.

Ayrıca, kesinleşen idari para cezalarından ilgili vergi daireleri tarafından tahsil edildiği ilgili idarelere bildirilen tutarların, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.52- 6183 S.K.Uyarınca (Vergi Dairesine) Takibe Gönderilen İdari Para Cezaları) alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Kurum tarafından 2021 yılında verilen 263 adet idari para cezasının toplam tutarı 3.113.092,00 TL dir. Bu tutar yıl sonu itibariyle 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.51-Verilen İdari Para Cezaları) borç kaydedilmiştir ayrıca ödeme süresi içerisinde gerçekleşen

tahsilatlar ile vergi dairelerine takibe gönderilen tutarlarında muhasebe kaydı yıl sonunda yapılmıştır. Yıl içerisinde oluşturulması gereken tahakkuk, tahsilat, iptal, iade gibi muhasebe kayıtları ise oluşturulmamıştır.

Yapılan uygulama 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa, temel muhasebe ilkelerine ve Muhasebat Genel Müdürlüğünün yukarıda belirtilmiş yazısına aykırıdır.

İdari para cezalarına ilişkin muhasebe kayıtlarının, dönem içerisinde ki tahakkuk, tahsilat ve iptal hareketlerinin gerçekleşme zamanında yapılması 998-Diğer Nazım Hesabının tam ve doğru olarak görünmesini sağlayacaktır.

Bu itibarla idari para cezalarına ilişkin kayıtların mevzuata uygun olarak zamanında yapılmasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 2: Kurum Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Hizmet Binasının Kuruma Tahsisinin Yapılmaması

Kurumun 2012 yılından bu yana faaliyetlerini yürüttüğü Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Maltepe/Ankara adresindeki hizmet binasının kuruma tahsisinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun “Taşınmaz tahsisi” başlıklı 47’nci maddesinde;

“Kamu idareleri, ... Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz. Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Maliye Bakanlığı; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresi yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Kanunlardaki özel hükümler saklıdır”

hükmü yer almaktadır.

Söz konusu madde hükmü gereğince çıkarılan ve 2006 yılından yürürlüğe giren Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin 3’üncü maddesinde, tahsis ve devirler açısından kamu idaresi tanımı yapılmış olup, buna göre kamu idaresi; *“Tahsis açısından, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişiliklerini; devir açısından, Yönetmelik ekindeki idarelerden, düzenleyici ve denetleyici*

kurumlar hariç, diğer idareleri” kapsar şeklinde tanımlanmıştır.

Dolayısıyla, Genel Müdürlükte tahsis yapılacak kamu idareleri arasındadır.

Aynı Yönetmeliğin “Tahsis yetkisi” başlıklı 4’üncü maddesinde;

“Özel bir hüküm olmaması durumunda kamu idareleri, tahsis işlemini Kanununun 47 nci maddesine dayanarak yapabilirler. Ancak mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların tahsisini; belediyeler, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin (h) bendine, il özel idareleri ise, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 64 üncü maddesinin (d) bendine göre yaparlar

(2) Özel hükümler, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 47 nci maddesine göre, öncelikle uygulanır

(3) Özel kanunları uyarınca, amacı belirtilerek kamu idarelerine tahsis edilmiş sayılan taşınmazlar hakkında ayrıca tahsis işlemi yapılmaz ve bu taşınmazların tahsisi, hizmetin devamı süresince devam eder. Ancak bu taşınmazların tahsis amacının ortadan kalkması veya amacı dışında kullanılması halinde, genel hükümlere göre maliki kamu idaresince tahsisleri kaldırılabilir veya tahsis amacı değişikliği yapılabilir

(4) Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin tahsis yetkisi özel bir hüküm olmadıkça Bakanlık ve taşra birimlerine aittir”

hükümleri yer almaktadır.

Genel Müdürlüğün faaliyetlerini yürüttüğü hizmet binası Maliye Bakanlığının 14.08.1996 tarih ve 25472 sayılı yazısı ile Denizcilik Müsteşarlığına tahsis edilmiştir. 1.11.2011 tarih ve 28102 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 44’üncü maddesi ile 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmış ve Müsteşarlık lağvedilmiştir.

655 sayılı KHK’nin “Hak ve yetkiler ile personelin devri” başlıklı geçici 1’inci maddesi ile de Mülkiyeti Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Maliye Bakanlığınca Ulaştırma Bakanlığı ile Denizcilik Müsteşarlığına tahsis edilmiş taşınmazların hiçbir işleme gerek kalmaksızın tahsis amacında kullanılmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına tahsis edilmiş sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla, Genel Müdürlüğün kullanmakta olduğu binanın, söz konusu KHK ile tahsis amacıyla kullanılmak şartıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına tahsis edildiği anlaşılmaktadır.

Nitekim, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca söz konusu taşınmaz 09.05.2017 tarihinde 16.589.280,00 TL değerle “252-Binalar” hesabına kaydedilerek Bakanlık muhasebe kayıtlarına alınmıştır. Ancak, ilgili taşınmaz herhangi bir tahsis işlemi olmamasına rağmen Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından kullanılmaktadır.

2017 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer alan bu hususa ilişkin Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile yazışmalar yapmasına rağmen sonuç alınamamıştır.

Hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazları yöneten Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca, kendi hizmetlerinde kullanılmak üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca tahsis edilen binanın, her ne kadar kendisine bağlı bir kuruluş olsa da ayrı bir tüzel kişiliği, bütçesi ve hesap verme sorumluluğu bulunan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne mevzuata uygun olarak tahsis yapılmadan Bakanlıkça kullandırılması mevzuata uygun değildir.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı aracılığıyla yapılan tahsisin kaldırılarak taşınmazın Genel Müdürlüğe tahsisinin yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Genel Müdürlük Denetçilerinin Geçici Görevlendirmelerinde Konaklama ve Ulaşım Giderlerinin Denetlenen İşletmeler Tarafından Karşılanması

Genel Müdürlük denetçilerinin haberli ve habersiz denetimlerinde, yol veya konaklama giderlerinin Kurum fiyat tarifesi de belirtilen düzenlemeye istinaden denetlenen işletmelerce karşılandığı tespit edilmiştir.

2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun “Denetleme” başlıklı 27’inci maddesinde:

“Türk sivil hava araçları ile faaliyette bulunan tüm kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün hava seyrüsefer güvenliğini sağlamak amacıyla yapacağı veya yaptıracığı teknik denetime tabidirler.”

hükmü yer almaktadır.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiştir. Bu Kararname'nin 31'inci bölümünde (Madde 434-447) SHGM'nin teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili esaslar düzenlenmiştir. Anılan Kararnamenin 441'inci maddesinde de Kurumun denetim yetkisi detaylı olarak belirtilmiştir.

Mezkur Kanun ve Kararnamede yer alan yetki ve sorumlulukların yerine getirilmesi amacıyla Kurum denetçileri tarafından hava meydanları işletmeleri, hava yolu taşıma şirketleri ve hava araçlarına haberli ve habersiz denetimler yapılmaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı olarak, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli statüde kurulmuş olan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, 6245 sayılı Harcırak Kanununun "Kanunun şümülü" başlıklı 1'inci maddesi kapsamında bir kamu idaresidir. Kurum personeli ise mezkûr Kanunun 4'üncü maddesinde harcırak verilebilecek kimseler arasında sayılmıştır. Buna göre, Kurum denetçilerinin il dışı denetim görevlerinde konaklama, gündelik ve diğer masrafları bu Kanun hükmüne göre ödenmesi gerekmektedir.

Genel Müdürlük tarafından 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437'nci maddesinin h bendine istinaden her yıl Kurumun faaliyet alanları ile ilgili fiyat tarifeleri belirlenip Bakan onayına sunulmaktadır. "Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Fiyat Tarifesinin "Genel Hususlar" kısmının 6'ncı bendinde;

"Planlı/Haberli denetim ya da incelemelerde, denetime/göreve katılan personelin görev süresince ulaşım ve konaklama ihtiyacı (Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri, DHMİ, Amatör Havacılık, Uçuş Okulları ve Genel Havacılık İşletmeleri hariç) denetlenen işletme ve/veya şirket tarafından sağlanır"

düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, Kurum denetçilerinin haberli ve habersiz denetimlerinde, yol ve konaklama giderlerinin 6245 sayılı Harcırak Kanunu hükümlerine göre Kurum tarafından karşılanması gerekirken, Kurum fiyat tarifesinin de belirtilen düzenleme uyarınca bu giderlerin denetlenen firmalar tarafından karşılandığı görülmüştür.

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin "Hediye Alma ve Menfaat Sağlama Yasağı" başlıklı 15'inci maddesinde; kamu görevlisinin tarafsızlığını, performansını, kararını veya görevini yapmasını etkileyen veya

etkileme ihtimali bulunan, ekonomik değeri olan ya da olmayan, doğrudan ya da dolaylı olarak kabul edilen her türlü eşya ve menfaatin hediye kapsamında yer aldığı, kamu görevlilerinin hediye almamasının, kamu görevlisine hediye verilmemesinin ve görev sebebiyle çıkar sağlanmamasının temel ilke olduğu belirtilmektedir. Aynı maddede, görev yapılan kurumla iş, hizmet veya çıkar ilişkisi içinde bulunanlardan alınan seyahat bileti ve ücretsiz konaklamanın hediye alma yasağı kapsamında yer aldığı da vurgulanmıştır.

Kurum denetçilerinin görevlendirmelerinde giderlerinin nasıl karşılanacağına ilişkin 6245 sayılı Kanun mevcutken ve ödemelerin bu mevzuat çerçevesinde yapılması gerekmekte iken, konusuyla ilgisi bulunmayan, idarenin faaliyet alanına ilişkin fiyat tarifelerinin belirlendiği bir düzenleyici işleme yukarıda belirtilen maddenin eklenmesi suretiyle söz konusu harcırah unsuru masrafların işletmeciler tarafından karşılanması 6245 sayılı Kanun hükümlerine uygun değildir.

Ayrıca bu durum, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin yukarıda zikredilen maddelerine de aykırıdır.

Belirtilen mevzuat hükmünden ve yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, Kurumun Harcırah kanununa uygun olmayacak şekilde yeni bir kural koyarak tesis etmiş olduğu düzenlemenin hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

Kurum Denetçilerinin görevlendirilmelerinde ulaşım ve konaklama masraflarının Harcırah Kanunu çerçevesinde ödenmesi gerekmekte olup, Fiyat tarifesi ile getirilen düzenleme Kanun ve anılan Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğundan uygulanmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Ticari Balon İşletme Sahalarındaki Slot Tahsislerinin İhalesiz Yapılması

Genel Müdürlük tarafından ticari balon işletme sahalarında özel taşımacılık yapan işletmelere 2886 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olarak ihalesiz ve süresiz bir şekilde slot tahsisi yapıldığı tespit edilmiştir.

Havacılık literatüründe slot terimi; Bir hava aracına belirli hava sahalarını belirli zaman dilimlerinde kullanabilmesi şeklinde verilen izindir. Slot'un amacı, kapasite sorunu yaşanan hava sahalarını düzenlemektir. Ticari balon işletme sahasında faaliyet göstermek isteyen firmalara bu işletme sahalarında sınırlı sayıda olan slot tahsisi yapılmaktadır.

SHGM tarafından, 16.05.2021 tarihinde çıkarılan Ticari Balon İşletmeleri Talimatnamesine kadar balon işletme sahalarında faaliyet izni ve ruhsat almış firmalara sınırlı sayıda olan slot tahsisleri tek tek ya da blok tahsisler şeklinde (5 slot gibi) ihalesiz ve süresiz verilmiştir. Kurum sadece yıllık olarak ruhsat bedeli tahsil etmiştir.

16.05.2021 tarihinde çıkarılan Ticari Balon İşletmeleri Talimatnamenin “Balon slot haklarının dağıtılması” başlıklı 43’üncü maddesinde:

“ (1) Bakanlık tarafından her bir balon uçuş sahası için slot tahsisine yönelik 2 (iki) yıllık taban fiyat belirlenir ve Genel Müdürlük hizmet tarifesinde yayımlanır.

(2) İşletmenin iflası, işletme ruhsatının iptal edilmesi, işletmeye tahsis edilen slotun idari işlem kapsamında azaltılması, işletme tarafından kullanımına tahsis edilen slotları kullanmayacağına yazılı olarak Genel Müdürlüğe bildirilmesi, atıl slot veya ilave slot oluşması, yeni balon uçuş sahası açılması gibi durumlar neticesinde elde edilen slotlar, ilgili balon uçuş sahası veya sahalarına yönelik, Genel Müdürlük tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili taban fiyat üzerinden yapılacak ihale yöntemiyle 2 (iki) yıl süreyle tahsis edilir.

(3) Balon uçuş sahası değerlendirme başvurusunda bulunan, bu süreci tamamlayan ve tamamlandıktan sonraki 6 (altı) ay içerisinde bu Talimat kapsamında ön izin alan işletmeye, ihale yapılmaksızın taban fiyat üzerinden ilgili balon uçuş sahasında azami 2 (iki) adet slot tahsis edilir. İşletmenin işletme ruhsatı alamaması durumunda ise bu slot veya slotlar, bu maddenin ikinci fıkrasına göre değerlendirilir.

(4) İhale yöntemi ile bir balon uçuş sahasında slotun veya slotların, herhangi bir işletme tarafından arka arkaya 2 (iki) defa alınması durumunda, söz konusu slot veya slotlar, ilgili işletmeye ihale yapılmaksızın ilgili balon uçuş sahası için belirlenen taban fiyat üzerinden tahsis edilir.

(5) İşletmeler, kullanımına tahsis edilen slot kadar filosunda uçuşa elverişli balon bulundurmamak ve balon-slot eşleştirmesi yapmak zorundadır. Birden fazla balon uçuş sahasında faaliyet gösteren işletmeler, her bir uçuş sahası için balon-slot eşleştirmesi yapar ve değişiklikler de dâhil olmak üzere Genel Müdürlüğe bildirir. Balon-slot eşleştirmesi işletme şartlarında belirtilir ve gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra uygulamaya geçilebilir.”

Düzenlemeleri yer almaktadır.

Belirtilen Talimatname hükmünden de anlaşılacağı üzere, işletmenin iflası, işletme ruhsatının iptal edilmesi, işletmeye tahsis edilen slotun idari işlem kapsamında azaltılması, işletme tarafından kullanımına tahsis edilen slotları kullanmayacağına yazılı olarak Genel Müdürlüğe bildirilmesi, atıl slot veya ilave slot oluşması, yeni balon uçuş sahası açılması gibi durumlar neticesinde elde edilen slotlar, ilgili balon uçuş sahası veya sahalarına yönelik Genel Müdürlük tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili taban fiyat üzerinden yapılacak ihale yöntemiyle 2 (iki) yıl süreyle tahsis edilmektedir. Yani, daha önce verilmiş olan slot tahsisleri kazanılmış hak gibi değerlendirilerek süresiz tahsis devam ettirilecektir, yeni tahsis edilecek slotlar için ihale düzenlenecektir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; satım, kira (kiraya verme) mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile trampa ve taşıma işlerinin bu Kanun kapsamında ihale edileceği belirtilmiştir.

SHGM tarafından hava şartlarının ve diğer teknik alt yapının yeterli olduğu kısıtlı bir bölgede sınırlı sayıda olan slot tahsislerinin, faaliyet izni alan balon işletmecisi şirketlere ihale yapmaksızın sadece taban fiyat üzerinden ruhsat verilerek süresiz şekilde uygulanmasının, anılan mevzuat hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Öte yandan, daha önce ihalesiz şekilde yenilenen sözleşmelerin, mevzuattaki esaslara aykırı olarak yapılan ve uzun yıllar süren fiili kullanımların veya süresiz ya da 2886 sayılı Kanun’ da gösterilen sürelerden daha uzun süre belirlenen ihale sözleşmelerinin kazanılmış hak kapsamında değerlendirilmesi de mümkün değildir.

Ayrıca slot tahsislerinin yazılı ya da sözlü emirleri ihtiva eden ve yalnızca idare personelini bağlayan talimatname yerine genel bir yönetmelik hükmü ile düzenlemesi gerekmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak kullanımdaki slotların 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihalesi yapılarak Kurumun gelir elde etmesi sağlanmalı, ayrıca slot tahsis edilen şirketlere de her yıl SHGM’nin belirlediği tarife üzerinden çalışma ruhsatı verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Havaalanı Mânia Planlarına Aykırılık Teşkil Eden Yapılara İlişkin Yaptırımların Uygulanmaması

Kurum tarafından hazırlanmış olan mânia planlarına aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin mevzuatta belirtilen yaptırımların uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Havaalanı mânia planı: Hava araçlarının güvenli geçişlerinin engellenmemesi için her havaalanında ayrı ayrı düzenlenen yüksekliğe ilişkin imar planıdır.

Yapılan incelemede Siirt Havaalanı çevresinde 6.50 metre yükseklikte yapılaşmaya izin verilmesine rağmen, 30 metre yüksekliğe kadar yapılar inşa edildiği; Diyarbakır Havalimanı çevresinde enerji iletim hatları ile mobese kamerası direklerinin mânia tahdit yüzeylerini 8 metre aştığı; yine, Hakkâri Selahaddin Eyyubi Havaalanı çevresinde mânia planlarına aykırı yapılar oluşturulduğu idarece tespit edilmiş olmasına rağmen, mevzuata aykırı yapıları yapanlar ve izni verenler hakkında işlem yapılmadığı; bu yapılara herhangi bir müdahalede bulunulmadığı görülmüştür.

Ülkemizin de üyesi bulunduğu Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından havaalanlarına yapılacak uçuş operasyonlarının emniyetli bir şekilde yapılmasını teminen havaalanları çevresindeki yapılaşmalarla ilgili standart ve tavsiyeler belirlenmiştir. Bu standartlar ve tavsiyeler çerçevesinde ulusal mevzuatımızda düzenlemeler yapılmıştır.

2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun “İnşaat sınırlamaları” başlıklı 47’nci maddesinde;

“Havaalanlarının ve ilgili tesis ve teçhizatın çevresinde, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslar içinde ve saptanacak bir alan dahilinde izin alınmadıkça hava trafiği, uçuş güvenliği ve haberleşmeyi engelleyecek, seyrüseferi ve meydan güvenliğini tehlikeye düşürecek nitelikte ve yükseklikte bina, yapı, inşaat yapılması, ağaç ve direk dikilmesi, tesis kurulması yasaktır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, havaalanları ve uçuş emniyeti tesisleri etrafında uçuş emniyetini tehlikeye düşürebilecek yapı, bina, ağaç, direk gibi tesisleri kaldırtabilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü belirli mânialara veya yerlere, hava seyrüseferi yapan kişilerce görülebilmesi ve tanınabilmesi için gözle görülebilir işaretler veya radyo veya elektrik işaretlerinin konulmasını istemeye yetkilidir. İlgililer de istem dairesinde işlem yapmakla yükümlüdür.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, ilgili kuruluşlarında görüşlerini alarak hava alanları için yukarıda değinilen hususları kapsayan planları ve kuralları hazırlar ve yayımlar. Türk silahlı kuvvetlerine ait havaalanlarından sivil hava ulaşımına açık havaalanlarına ilişkin inşaat sınırlamalarına ait planların yapılması, yayımlanması takip esasları ve sorumlu kuruluşlar Milli savunma bakanlığının görüşü alınarak ulaştırma denizcilik ve haberleşme bakanlığınca belirlenir.

...

Millî Savunma Bakanlığının veya Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre verdiği emir ve koyduğu yasalara aykırı hareket eden kişilere, ilgili valilik tarafından Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası verilir. Valilik ayrıca ilgili kişiye emir veya yasağın gereğinin yerine getirilmesini sağlamaya yönelik azami bir süre verir. Bu süre yazısında, emir ve yasağın gereğinin ilgisince yerine getirilmemesinin hukukî sonuçları açıkça belirtilir. Bu süre zarfında emir veya yasağın gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde, masrafları yüzde yirmi zammıyla birlikte ilgisinden tahsil edilmek üzere, kamu gücü kullanılarak yerine getirilir.”

Hükmü yer almaktadır.

Mezkûr kanunun 48’inci maddesinde ise, 47’nci madde de konulan sınırlamaların, 05.06.1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla onaylanan Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşmasının eklerinde zikredilen standart ve tavsiyelerin altında olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda uçuş, can ve mal emniyeti ile havaalanlarında uluslararası standartların sağlanmasına yönelik olarak ülkemizin de üyesi bulunduğu Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nın (ICAO) yayımlamış olduğu Annex-14 dokümanı ile bu dokümana ilişkin olarak yayınlanan diğer teknik dokümanlar kapsamında havaalanları ve çevresindeki yapılaşma kriterleri belirlenmiştir. Bu kriterler çerçevesinde 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 441’inci maddesi gereği, Genel Müdürlük tarafından sivil havaalanlarına ait mânia planları hazırlanıp yayımlanarak, uygulanmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşlara gönderilmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri ile Millî Savunma Bakanlığının veya Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün verdiği emir ve koyduğu yasalara aykırı hareket eden kişilere, ilgili valilik tarafından Kabahatler Kanununun 32’ nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası verileceği belirtilmiş ve bu yapıların valiliklerce Genel Müdürlük tarafından gönderilen yazıya istinaden yıktırması gerektiği belirtilmiştir.

Genel Müdürlük tarafından, mania planlarına aykırı tespitler ilgili valiliklere yazıyla bildirilmiştir. Ancak, valiliklerce idari para cezasının kesildiğine ilişkin belge gönderilmemiş ve yıkım da gerçekleştirilmemiştir.

2920 sayılı Kanununun 47'nci maddesi, Genel Müdürlüğe havaalanları çevresinde mânia planlarına aykırılık teşkil eden yapıları kaldırtabilme yetkisi vermiştir. Ancak, Genel Müdürlük tarafından bu yapılar ortadan kaldırılmamıştır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde mânia planlarına aykırılık teşkil eden yapılaşmalara ilişkin bütün yasal süreçlerin işletilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Peşin Tahsil Edilen Hizmet Bedellerinin Alınan Sipariş Avansları Hesabında İzlenmemesi	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu edilmiştir.